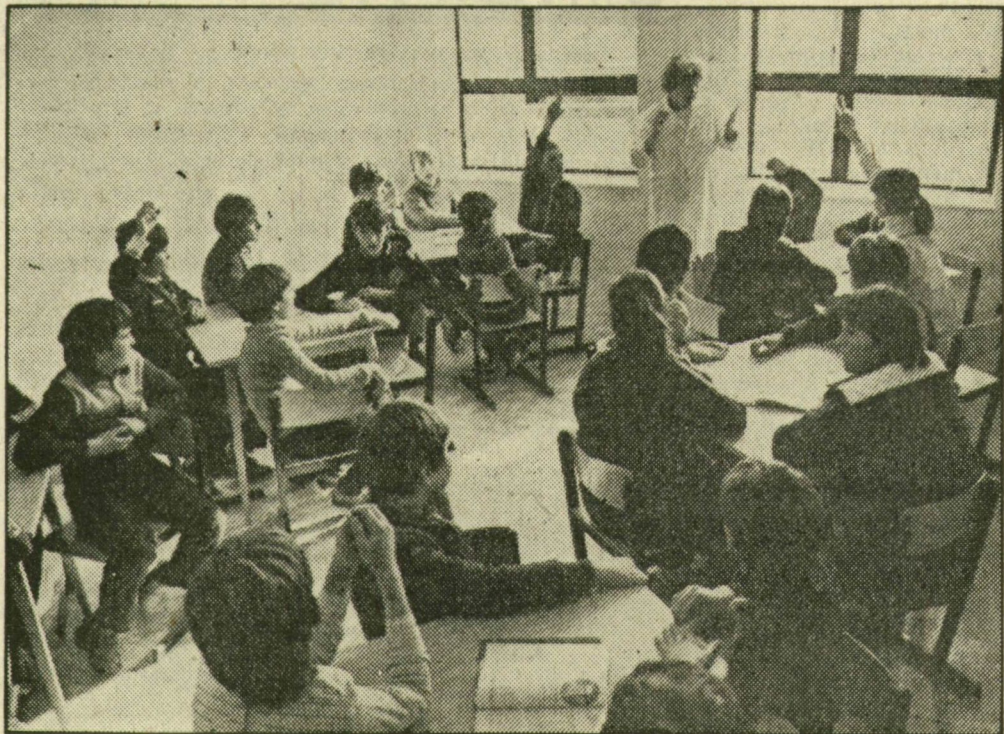

Bővített iskola

Schmidt Andrea felvétele

Szinte példa nélkül álló társadalmi összefogással bővítették a zombói általános iskolát, és építettek új tornatermet hozzá: tizenegymillió tényleges kiadáshoz 10 millió forint értékű társadalmi munka kapcsolódott. Az olajosok Münnich Ferenc szocialista brigádja 500 ezer forint értékű, a Szógterv 300 ezer forintot érő társadalmi munkát végzett, a Szegedi IKV pedig 13 lakást adott lebontásra, ingyen. Az egyik kiskunhalasi cég az ajtókat és ab-

lakokat ezer forintnyi gépi órában, szintén társadalmi munkában készítette. És akik egyénileg segítettek? Csak mutatóban néhány: K. Tóth Imre, Böcskei István, Gyuris Antal, Banga István és özvegy Szakala Istvánné, aki egész nyáron a bontásból származó téglákat tisztította. Tegnap még szinte az egész falu dolgozott, mellettük azonban, ahol lehetett, már a gyerekek tanulnak. Ünneplésen ma avatják a kis község nagy vállalkozását.

Takarékossági világnap

Ünnepség Ruzsán

Milánó a világtakarékosság fővárosa, ugyanis ebben az itáliai nagyvárosban vitatták meg 1924-ben Európa, Ázsia, és Ausztrália huszonnyolc országának képviselői a takarékoskossági világnapjának akkori ügyeit, gondjait. Elhatározták ezen a fórumon, hogy október utolsó napját a takarékoskossági világnapjává nyilvánítják. Az ésszerű, beosztó gazdálkodás évfordulóján tegnap, csütörtökön rendezett ünnepséget az OTP Csongrád Megyei Igazgatósága, a Hazafias Népfrent Megyei Bizottsága, az SZMT és a KISZ Megyei Bizottsága Ruzsán, a művelődési házban.

Ünnepi beszédet Bibók Istvánné, országgyűlési képviselő mondott. Szólt egyebek között arról, hogy a takarékoskossági ember életének ösztönös és tudatos velejárója, sajátossága. Kezdetben az emberiséget a létfenntartás kényszerítette, majd a feudalizmusban és azután a gyakori szükség szorította arra, hogy a termény vagy netán a pénz egy részét félretegyje. A XVIII. század végétől világszerte létrejötték a takarékpénztári hálózatok. Magyarországon a takarékoskossági gondolat elharcosa, Fáy András 190 évvel ezelőtt hívta életre az osztályoktól független első hazai takarékpénztárt. Az első világháború utáni infláció ösztönözte a takarékpénztárakat, hogy sikra szálljanak a takarékoskossági gondolatáért, annak valóra váltásáért.

Napjainkban különösen lényeges, hogy gondosan gazdálkodjunk energiával, anyagi javakkal és szellemi értékekkel. Alapigazság, hogy mindenekelőtt az értéktérítő munka, az anya-

gi javak létrehozása határozza meg társadalmunk gazdaságát, az állampolgárok jövedelmi viszonyát. A takarékoskossági világnap az egyes emberek életszínvonalának meghatározója. Az előadó beszélt arról is, hogy a nemzeti vagyon jelentős részét képezi a lakás. Megemlítette azt is, hogy az elmúlt öt esztendőben Ruzsán, Pusztamérgesen és Öttömösön 200-nál több lakás épült OTP közreműködésével.

A takarékoskossági világnap alkalmából hallhattuk azt is, hogy az OTP fejlődésének új szakaszába lépett, a változások korát éli. A pénzügyi rendszer általános korszerűsítését meghatározó intézkedések szerint sok tekintetben új feladatok megoldására készül. Az idén az Országos Takarékpénztár is részt vesz a kötvénypiacban.

Az ünnepségen jelentették be, hogy az OTP új betétformát vezet be a jövő héttől: az életbiztosítással egybekötött nyugdíj-előtakarékoskossági betét. Szintén a takarékoskossági világnap eseményeként az OTP 2000 forintos ifjúsági betéttel ajándékozza meg Budapestén az ezen a napon született öt, megyénkenti pedig egy-egy kisgyermeket.

A megemlékezés után az OTP megyei igazgatósága a takarékoskossági világnap eseményeként a kisteleki Árpádfejedelem Gimnázium és Postaforgalmi Szakközépiskola, a pusztamérgesi Rizling és a ruzsai Népszabadság Tsz KISZ-alapszervezetének, az Üllés és Vidéke Afész Béke szocialista brigádjának és a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat

Lenin szocialista brigádjának. A jutalmakat Szentgyörgyi Pál a KISZ megyei bizottságának titkára és Perjési László megyei igazgató adta át.

A takarékoskossági világnapon nyolcadszor rendezték Kiskundorozsmán a megyei takarékszövetkezeteinek szakmai-politikai vetélkedőjét. A szoros küzdelemben a házigazda Kiskundorozsmai Takarékszövetkezet csapata lett az első, a második a Székkutas és Vidéke Takarékszövetkezet, harmadik pedig a Szatymaz és Vidéke Takarékszövetkezet.

A takarékszövetkezetek a takarékoskossági világnapon 5 ezer forintos *gépkecsinyremény-betétkönyvvel* jutalmazták a megyében e napon elsőként született olyan gyereket, akinek a szülei takarékszövetkezeti tagok. A szerencsés nyertes a hódmezővásárhelyi Daru Sándorné és Sándor nevű gyermeke; a betétet a Székkutas és Vidéke Takarékszövetkezettől kapják meg.

Piackényszer

Elterjedt vélemény, hogy a mezőgazdaság sikerághozat. Van is ebben igazság, hiszen a termelés — legálabbis mennyiségi értelemben — rendkívül gyorsan bővült, szembetűnően változott. Vegyük példának a gabonát. A FAO — az ENSZ mezőgazdasági szervezete — adatai szerint az 1978 és 1982 évek átlagában a világ országai hektáronként 1912 kilogramm búzát termeltek, a KGST-hez tartozó országokban 1808 kilogrammot, a Közös Piac országai 4 ezer 393 kilogrammot. Magyarországon pedig 4 ezer 199 kilogrammot. Ennél is beszédesebb az adatsor, ha az előző tíz évhez hasonlítunk: a világon összességében 25 százalékkal növekedett a hektáronkénti búzatermés, a KGST-tagországokban 16, a Közös Piacon 30, Magyarországon 55 százalékkal. De lehet más adatokkal is érvelni. Hazánkban 1970 és 1984 között az egy hektár mezőgazdasági területre jutó termelési érték 80 százalékkal emelkedett. A termelési eszközök hatékony mozgását bizonyítja, hogy a száz forint állóeszközértékre jutó termelési érték meghaladja a száz forintot, megközelíti az ipari átlagot, ami nemzetközileg szinte példátlan. Az Amerikai Egyesült Államokban például száz dollár értékű termeléshez háromszáz dollár értékű állóeszközre van szükség, a kisgazdaságokra épülő nyugat-európai országokban pedig 500-700 dollár értékűre.

Kétségtelen, van mire büszkének lennünk. Nem is szabad a tényeket elhallgatni, hiszen olyan emberek szorgalma van mögötte, akik az újabb eredmények eléréséhez a régi sikerekből is erőt merítenek. Am igazságtalan lenne csak az egyik oldalon található statisztikai adatok felsorakoztatása, mert így a jogos büszkeség elhomályosíthatja a jövődől feladatokat. Pedig ezekből is van bőven.

Aligha lehet felsorolásuknál a teljességre törekedni, hiszen a felszínen „elterülő” eredmények alatt a bajok serege sorakozik. Nézzük például a hústermelést. Sokat emlegetett büszkeségünk mellett szóló érv, hogy az egy főre jutó hústermelésben a negyedik helyen állunk a világban. De amíg a valóban élenjáró hústermelő országokban egy koca után évente 2-2,5 tonna húst lehet előállítani, nálunk csak másfél tonnát. A magyar baromfi- és hústermelés két-harmadnyit, a sertéstartók felényi húst tudnak termelni egy óra alatt, mint Amerikában dolgozó társaik. Nálunk magas az állatok elhullásának aránya, szaporodásuk nem kielégítő, jórészt korszerűtlen telepeken folyik a termelés.

Valójában tehát csak a gabonatermelésben vagyunk a legjobbak között, más ágazatokban nemcsak fejlesztésre, hanem sok tekintetben megújításra is vár a termelés. Kétségtelen, a lendülethez pénz kell, hiszen a gyenge szaporodási és magas elhullási mutatók is összefüggésben vannak az állattartás anyagi helyzetével. Nevezetesen, alacsonyabb az ágazatok jövedelmezősége, s ezért saját erőből nincs elég pénz a fejlesztésükhöz. S az teljesen nyilvánvaló, de például az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek közötti

különbségek is igazolják, hogy elmaradott technológiákkal, korszerűtlen épületekben nem lehet kimagasló eredményeket elérni.

Am nemcsak a technikai felszereltségben térnek el egymástól a gazdaságok, hanem munkafegyelmében, tenni akarásban, vezetési színvonalban is.

Bármennyire is elcsépeztük a hatékonyság kifejezést, annak tartós javítása nélkül nem lehetünk versenyképesek a világpiacon. Enélkül pedig öncélúvá válhat a mezőgazdaság fejlesztése, hiszen a hazai szükségletnél lényegesen többet termelünk már ma is, s a felesleg külpiaci értékesítésekor — éppen az ország gazdasági helyzetét javítandó —, erős versenyben kell helytállnunk.

A verseny két hadszíntéren is tart: az árak és a minőség mezején. Egyik helyen sincsenek stabil állásaink. Európában például egész „élelmiszerhegyek” vannak, s a nagy fölőleg leszorítja az árakat, így eladni már-már nem is érdemes őket. Szinte példa nélküli eset, hogy fagyasztott marhahúst 400 dollárért is eladtunk tonnánként. A hazai — ungas — termelési költségek nem bírják ezt a versenyt, ráadásul még a számunkra kedvezőtlen megkülönböztetést jelentő piacpolitika is növeli a terheket. Az utóbbi években különösen nagy a magyar élelmiszerexport árvesztősége.

Az export jövedelmezősége és versenyképessége azonban nemcsak a csökkenő árak miatt romlott. Egyes nyugat-európai országok is drágán termelnek, ám kiváló minőséget állítanak elő, s ezért a vevők hajlandók magasabb árakat is fizetni. Ezzel szemben a magyar külkereskedők többségében kommersz élelmiszereket kínálnak, amelyeket főként azért vesznek meg az importőrök, hogy alacsonyabb árú termékekkel is ellássák fogyasztóikat.

Nem kellene ennek feltétlenül így lennie. Sőt éppen ellenkezőleg: kis ország vagyunk, azt tudomásul kell vennünk, hogy a mennyiségi versenyben eleve hátrányos helyzetből indulunk. Lehetne viszont némi fóruunk a minőségben, vagyis olyan árakat kellene a külpiacra kínálni, amelyet éppen azért vesznek meg, mert jellegzetes, mondhatnánk, pótolhatatlanul finom magyar termék. Van néhány ilyen élelmiszerünk, de a gyakorlat tanúsága szerint nem hogy ezek számát gyarapítanánk, a meglévőket is elveszítjük. Példaként elég, ha a magyar paprikát említtük.

Az ellentmondásnak számos oka van, a legjellegzetesebb és a leginkább szembevetendő, hogy sem a termelők, sem a külkereskedők nem igazán érdekeltek az ilyen termékek előállításában és forgalmazásában. A magyar élelmiszer-gazdasági export tehát belső feszültségekkel is terhes. A hanyatló világpiaci árak mellett gyakorta a hiányzó piaci stratégia is sújtja az exportot. Ilyen helyzetben viszont a termelés sikerei öncélúvá válhatnak, mert felesleges valamiből sokat termelni, ha a készlet eladhatatlan vagy csak olcsón talál gazdára.

V. Farkas József

Ellenállók emlékülése

A második világháború idején harcolt antifasiszta bányász ellenállók részvételével emlékülést rendeztek csütörtökön Budapesten, a Bányai Dolgozók Szakszervezetének székházában. A hősi küzdelmekre Döme Piroksa, a MEASZ titkára emlékezett vissza.

Munka és műveltség

Ismét meghirdették Csongrád megye immáron hagyományos, legnagyobb szabású kulturális mozgalma, a munka és műveltség vetélkedőt. A megyei tanács művelődési központja október végéig eljuttatta az illetékes ágazatokhoz tartozó brigádoknak a részletesen kidolgozott, irodalomjegyzékkel ellátott módszertani út-

mutatót. Így a mai naptól, november 1-jétől február közepéig tartó szakaszban készülnek föl a nevezett kollektívák (egyéni vagy szervezett közös tanulással) a megadott témakörökből.

Az 1985/86-os munka és műveltség témakörei között található szakmai és politikai ismeretek, az ismerjük meg múltunkat! sorozatban történelemből az első világháborútól a második világháború végéig tartó időszak a vizsgálódás célpontja, művelődéstörténetből pedig a huszadik századi magyar művészet útjai és lehetőségei 1945-ig. Az évfordulók jegyében témakörben Tóth Árpád vagy Liszt Ferenc életét és művészetét bemutató felkészülési lehetőségek közül választhatnak a brigádok.

A munkahelyi vetélkedőket jövőre február 15. és március 15. között, a területieket április 15-ig rendezik meg, a megyei írásbeli elődöntő időpontja április 26., a megyei „nagydöntő” pedig május 17. lesz.

Kinevezés

A Minisztertanács Dobóczy Istvánt mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettesé kinevezte

Somogyi Károlyné felvétele

Megkezdtek Szegeden, a Tanácsköztársaság útján a hídő és a Vörösmarty utca között az úttest aszfaltozását. A munkálatokat — az időjárástól függően — a hét végére befejezik

Bővítik az úrkúti mangánbányát

Egy 1800 méter hosszú feltáróvágat építésével megkezdtek az úrkúti mangánbánya bővítését. A jelenlegi művelt bánya érckészlete ugyanis olyan rohamosan csökken, hogy a szakemberek szerint már legfeljebb csak 1990-ig lesz elegendő a

hazai és az exportigények kielégítésére. Az új vágattal, az úgynevezett mezőkapcsolással hozzájárultóvé tett mangántelep viszont egészen az ezredfordulóig meghosszabbítja az ország egyetlen mangánbányájának életét.